

Voorinzagebeleid CBS

4 april 2023

Het CBS kan nieuwe statistische producten onder embargo ter voorinzage verstrekken aan overheidsorganisaties en nieuwsorganisaties vóór de officiële, in de planning aangekondigde publicatiedatum en het publicatietijdstip. Het CBS kan daarnaast ook statistische producten delen met partijen om technische redenen ten behoeve van de statistiekproductie.

Hiermee komt het CBS tegemoet aan de wens van specifieke belanghebbenden om zich met de cijfers te kunnen voorbereiden. Het CBS maakt op de website openbaar welke publicaties en partijen het betreft.

Het CBS behoudt zich het recht voor om voorinzage te verlenen indien daarom gevraagd wordt. Dit is een discretionaire bevoegdheid van de directeur-generaal van het CBS. Geen enkele partij heeft recht op verstrekking van voorinzage; per geval wordt beoordeeld of en aan wie informatie onder embargo wordt geleverd. Gronden voor verstrekking worden hieronder toegelicht.

Voorinzagevormen en gronden voor verstrekking

1. Verstrekking onder embargo aan media

Het CBS merkt een deel van zijn berichten aan om vóór het officiële publicatiemoment onder embargo te verstrekken aan nieuwsmedia ter voorinzage. Deze berichten worden ter beschikking gesteld aan journalisten van deze nieuwsmedia die hebben aangegeven dat ze hiervoor belangstelling hebben én zich hebben geconformeerd aan een aantal voorwaarden. De maximale embargotermijn betreft 24 uur voor publicatie.

Onder media wordt verstaan officiële nieuwsmedia die onderdeel zijn van private uitgeeforganisaties die zijn aangesloten bij de brancheorganisatie NDP en publieke omroepen vallend onder de koepelorganisaties NPO, RPO en NLPO. Nieuwsorganisaties krijgen zo de kans hun eigen berichtgeving over CBS-berichten voor te bereiden. Daarmee levert de verstrekking onder embargo aan media een belangrijke bijdrage aan de disseminatiefunctie van het CBS. Daarnaast garandeert de embargoverstrekking met een publicatietijdstip op een zorgvuldig gekozen moment dat vrijwel alle nieuwsmedia gelijk worden behandeld en niet worden benadeeld ten opzichte van elkaar in hun publicatiemomenten. Dit verhoogt tevens de effectiviteit van de disseminatie van CBS-statistieken.

Berichten die onder embargo verstrekt kunnen worden aan de media, zijn in de publicatieplanning aangemerkt met een (E). Berichten met beursgevoelige informatie worden nooit onder embargo aan de media verstrekt.

Er is nooit sprake van het verlenen van exclusiviteit bij embargoverstrekking aan media

of andere partijen.

Journalisten die de beschikking hebben gekregen over publicaties onder embargo mogen de inhoud voorafgaand aan publicatie door het CBS niet verder verspreiden, bijvoorbeeld naar andere organisaties die door de publicatie worden geraakt in hun taken en beleidsterrein. Indien zij het voor hun werk noodzakelijk achten om externe deskundigen te raadplegen is dat alleen toegestaan na overleg met en uitdrukkelijke toestemming van het CBS.

2. Verstrekking ter voorinzage onder embargo aan (overheids)instellingen

Overheidsinstellingen of instellingen met een maatschappelijke taak kunnen een verzoek tot voorinzage indienen. Aanvragers dienen een gemotiveerd verzoek in via hun relatiemanager bij het CBS. Per geval wordt beoordeeld of en aan wie informatie onder embargo wordt geleverd. Bij het besluit wordt onder meer meegewogen of de publicatie data en feiten behelst die direct het beleidsterrein en kerntaak van de betreffende (overheids)instelling raken en in hoeverre voorinzage noodzakelijk is voor de voorbereiding op actieve woordvoering direct na het verschijnen van de publicatie. Voorinzage kan worden verleend aan deze instellingen om bewindspersonen en officiële woordvoerders de gelegenheid te geven zich voor te bereiden op vragen. Verstrekkingen onder embargo betreffen allerhande statistische producten (cijfers) die publicabel zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een nieuwsbericht, rapport of tabel.

De voorinzagetermijn is vastgesteld op maximaal 12:00 uur in de middag op de werkdag voor publicatie, ongeacht het publicatietijdstip en mits het bericht of product tijdig beschikbaar is.

Alle embargoverstrekkingen worden door het CBS periodiek op zijn website gepubliceerd met vermelding van ontvangende partij en het betreffende bericht.

De directeur-generaal van het CBS kan in uitzonderlijke gevallen besluiten dat een langere embargotermijn noodzakelijk is. Het CBS erkent een tweetal uitzonderingen waarvoor een verruimde termijn is vastgelegd;

- Verstrekkingen ter voorbereiding van Kamerbrieven kennen een maximale embargotermijn van 7 werkdagen.
- Verstrekkingen omtrent statistieken met een direct financieel gevolg, zijnde (her)verdelingsmodellen, kennen een maximale termijn van 4 kalenderweken.

Een aantal berichten zijn aangemerkt als reguliere verstrekkingen, hiervoor bestaat reeds een aanvraag en beoordeling tot verstrekking. De reguliere verstrekking zijn vermeld op de website van het CBS¹.

1 De actuele lijst staat separaat op de [CBS-website](#).

3. Verstrekingen ter technische voorinzage

Het embargobeleid volstaat in veel gevallen als een adequaat voorinzagemiddel. Er zijn echter een aantal uitzonderingssituaties, waarin niet publicabele statistische producten gedeeld kunnen worden met partijen buiten het CBS. Het CBS kent hiervoor de categorie technische voorinzage met de volgende grondslagen:

- a. Deelproducten.
Het CBS levert een statistisch product als input voor een andere partij, waarbij de andere partij het eindproduct/de publicatie levert. Het CBS en/of de andere partij zorgt op het publicatiemoment voor melding op de website en openbaarmaking van de cijfers.
- b. Samenwerkingsverbanden en co-auteurschap.
Voorinzage is nodig om tot een statistisch eindproduct te komen, een model te toetsen, de kwaliteit te beoordelen of cijfers te valideren. Daarnaast is het mogelijk dat een andere organisatie meewerkt aan de publicatie van het onderzoek of artikel.
- c. Voorinzage voor een expertgroep of begeleidingscommissie bij CBS onderzoeken.
Voorinzage kan noodzakelijk worden geacht om het goed functioneren van een expertgroep of begeleidingscommissie te bevorderen. Dergelijke gremia hebben specifieke kennis op een bepaald terrein en ondersteunen het onderzoek op kwaliteitsaspecten. Tussentijds cijfers delen is dan nodig zodat de groep een gedegen advies kan geven.
- d. Praktische overwegingen van technische aard waarin de aanvrager tijd nodig heeft om de statistische producten te prepareren en vervolgens te publiceren via het eigen medium, al dan niet synchroon met de CBS publicatie.

Verzoeken tot technische voorinzage worden zo vroeg mogelijk besproken met de aanvrager en beoordeeld door het CBS, bij voorkeur bij aanvang van een project. Het CBS stelt de voorinzagetermijn op terughoudende wijze vast, waarbij uitgegaan wordt van een minimaal noodzakelijke termijn. Alle afspraken worden schriftelijk vastgelegd in de overeenkomst. Het CBS kan daarbij de aanvrager verzoeken een aanvullende geheimhoudingsverklaring te tekenen. Publicatie en openbaarmaking van de statistische producten volgt altijd zo spoedig mogelijk na afronding van een project.

Algemene voorwaarden en voorinzagetermijnen

In geen geval mag de verstrekking ten behoeve van voorinzage of onder embargo leiden tot (pogingen tot) beïnvloeding van het CBS ten aanzien van de inhoud van de publicatie en/of het tijdstip van publiceren.

Bij het schenden van de embargoregels en/of -termijn vervalt de mogelijkheid tot verkrijging voor een te bepalen periode.

In beginsel worden de in deze notitie beschreven voorinzagetermijnen gehanteerd. Als daar goede gronden voor zijn, kan de termijn worden verruimd door de directeur-generaal van het CBS.

Het komt ook voor dat berichten voor het publicatiemoment nog niet beschikbaar zijn. In dat laatste geval, kan worden besloten de strekking van het bericht onder embargo te delen. Het besluit daartoe wordt genomen door de verantwoordelijke hoofddirecteur (in geval van verstrekking aan overheidsinstellingen) en de hoofddirecteur Communicatie en Nieuws (in geval van verstrekking aan de media).

Berichten die het CBS aanmerkt als beursgevoelig worden niet ter voorinzage aangeboden.

Procedure aanvraag voorinzage

Overheidsinstellingen en andere instellingen kunnen hun verzoeken tot voorinzage richten aan hun relatiemanager bij het CBS. Per geval besluit het CBS of voorinzage gegund kan worden.

Journalisten in dienst van of ingehuurd door officiële nieuwsmedia kunnen op persoonlijke titel verzoeken tot verstrekking onder embargo richten aan persdienst@cbs.nl. Zij kunnen een verzoek indienen betreffende een specifieke publicatie die is aangekondigd op de CBS Publicatieagenda en aangemerkt is met "E", of voor alle toekomstige publicaties aangemerkt met "E". In het laatste geval komen zij op de specifieke, vaste embargoverzendlijst voor verstrekking aan toegelaten journalisten. De hoofddirecteur CBS Communicatie & Nieuws neemt hierover een besluit. Na goedkeuring van de aanvraag ondertekent de journalist een "embargo-overeenkomst" waarin de voorwaarden en afspraken rondom de embargoverstrekking worden bevestigd. Jaarlijks worden de embargoverstrekkingslijsten en de vaste embargoverzendlijst geactualiseerd. De toegelaten journalisten op de geactualiseerde lijst worden jaarlijks gevraagd de embargo-overeenkomst opnieuw te bevestigen.

Wanneer de situatie daartoe aanleiding geeft, kan in individuele gevallen worden afgeweken van het beleid. Dit is ter beoordeling aan de directeur-generaal. Hierbij is het "pas toe of leg uit"-principe van toepassing. Dit houdt in dat wanneer wordt afgeweken van het generieke beleid, zal worden uitgelegd waarom het van belang wordt geacht in dat specifieke en individuele geval af te wijken van de algemene beleidsregel.

Evaluatie en herziening

Het embargobeleid wordt tweejaarlijks door het CBS geëvalueerd in de lopende PDCA-kwaliteitscyclus en auditcyclus. De resultaten daarvan komen ook ter beschikking van de Raad van Advies. Naar aanleiding van eigen evaluaties, vragen en feedback van betrokkenen kan het CBS besluiten het geformuleerde beleid aan te passen, als onderdeel van het algemene kwaliteitsbeleid van het CBS.